

Pārresoru koordinācijas centrs

SADARBĪBAS PLATFORMAS “DEMOGRĀFISKO LIETU CENTRS” 17. SĒDE

2017. gada 20. jūlijā plkst. 15.00-16.30

Ministru Kabineta 443. telpā

PROTOKOLS

Sēdes dienas kārtība

1. DLC 2. Konceptuālā ziņojuma projekta satura apspriešana un diskusija par saņemtajiem komentāriem;
2. Citi jautājumi.

Sēdi vada:

Imants Parādnieks, sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” (DLC) vadītājs

Piedalās:

Ekspertu sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” dalībnieki un to pilnvarotie pārstāvji:

L. Āboļiņa – Labklājības ministrijas (LM) Valsts sekretāra vietniece

K. Eņģelis – Labklājības ministra padomnieks

P. Leiškalns – Sociālo lietu eksperts

I. Mežs – LU EVF Ekonomikas un vadības zinātniskā institūta pētnieks, demogrāfijas jomas eksperts

E. Pole – Veselības ministrijas (VM) Valsts sekretāra vietniece stratēģiskās plānošanas un resursu vadības jautājumos

I. Skubiņa – Pārresoru koordinācijas centra (PKC) Attīstības plānošanas nodaļas konsultante

Nepiedalās:

J. Plūme – Finanšu ministrijas (FM) Valsts sekretāra vietniece budžeta jautājumos

E. Putra – Finanšu ministrijas (FM) parlamentārais sekretārs

E. Upīte – Ministru prezidenta padomniece juridiskajos jautājumos

Citi sēdes dalībnieki:

Taisa Trubača - FM Budžeta departamenta direktore

Linda Liepa - LM Bērnu un ģimenes politikas departamenta direktore

Nita Jirgensone - PKC Attīstības plānošanas nodaļas konsultante

Ieva Melišus – NVD Ambulatoro pakalpojumu nodaļas vecākā eksperte

Ineta Būmane – VM Veselības aprūpes departamenta Veselības aprūpes organizācijas nodaļas vadītāja

Protokolē:

Dace Valte-Rancāne (PKC)

Sēdi sāk plkst. 15.00

1. DLC 2. KONCEPTUĀLĀ ZIŅOJUMA PROJEKTA SATURA APSPRIEŠANA UN DISKUSIJA PAR SAŅEMTAJIEM KOMENTĀRIEM

(Imants Parādnieks)

I.Parādnieks: prezentācija “Sadarbības platformas «Demogrāfisko lietu centrs» 2.konceptuālais ziņojums”.

Izsakās: I. Parādnieks, I. Skubiņa, I. Mežs, E. Pole, L.Ābolīja, L. Liepa, K. Eņģelis, T. Trubača, I.Melišus, I. Būmane

Galvenās tēzes:

- 1) Saistībā ar ziņojumā piedāvāto ģimenes valsts pabalsta (ĢVP) aprēķina un izmaksas sistēmas maiņu, papildus jau šobrīd ĢVP izmaksām tērētajiem līdzekļiem, ieskaitot pārejas periodu, nepieciešami apmēram 45 miljoni eiro gadā. Turpinoties dzimušo bērnu skaita samazinājumam, kā arī izlemjot par ĢVP mērenāku paaugstināšanu, iespējamas izmaiņas aprēķinu kopsummā;
- 2) Paaugstinot ĢVP kā iecerēts, LM jāapsver, vai būtu veicamas izmaiņas trūcīgo personu statusa piešķiršanas regulējumā, jo šobrīd ĢVP aprēķinos netiek ņemts vērā;
- 3) Iespējama ĢVP fiskālās ietekmes samazināšanās sakarā ar to, ka šobrīd par 10% samazinājies dzimušo bērnu skaits;
- 4) Jāatjauno ĢVP izmaksa profesionālajās un arodskolās studējošajiem. Plānotās papildus nepieciešamās izmaksas - nepilni 5 miljoni eiro gadā. Nepieciešams modelēt ĢVP apmēru kopsakarībā ar saņemamo stipendiju, jo nav taisnīga situācija, kad vidusskolas skolnieks saņem vienlaikus pašvaldības maksātu stipendiju un ĢVP, bet profesionālajā izglītības iestādē studējošajam tādas tiesības nav;
- 5) Par priekšlaicīgās pensionēšanās iespēju – LM komentārs ir pamatots, tomēr tas neizslēdz priekšlikuma aktualitāti. Jāvērtē sociāli ekonomiskais un fiskālais aspekts pēc jaunāko *Eurostat* datu un prognožu saņemšanas, kopsakarībā ar E. Vojska pensiju sistēmas pilnveidošanas modelēšanu;
- 6) Goda ģimenes sertifikāts, 1000 eiro katrai daudzbērnu ģimenei, kas tiek piešķirts: 1) katrai daudzbērnu ģimenei uz Latvijas simtgadi 18.11.2018.; 2) kā arī piedzimstot 3. vai pēc kārtas nākamajam bērnam. 1000 eiro sertifikāts izmantojams mājokļa iegādei, labiekārtošanai (remontam), izglītībai. Sertifikāts atprečojams noteiktajiem mērķiem, un nekādā gadījumā netiek ģimenei izmaksāts skaidrā naudā;
- 7) VARAM plānots līdz 18.11.2018. izveidot daudzbērnu ģimeņu reģistru, un, iespējams, 3+ Goda ģimeņu kartes mobilo aplikāciju;
- 8) Bērnu zobārstniecības nodrošināšanai (visiem Latvijas bērniem) papildus nepieciešami 6,55 miljoni eiro (2,95 miljoni tarifu paaugstināšanai, 1,36 miljoni kompozītmateriāliem un 2,24 miljoni apjomu palielināšanai). Izmantojot VM rīcībā esošos mobilos kabinetus (autobusus), šī iespēja tiku nodrošināta arī attālākos reģionos dzīvojošajiem;
- 9) VM ierosina stomatoloģijas izdevumu jautājumu pieaugušajiem risināt nevis, nosakot ārstēšanas gadījumu limitu, bet gadā iztērējamo līdzekļu limitu, piemēram, zobārstniecības vaučeris daudzbērnu ģimenēm, definējot mērķgrupas kritērijus;
- 10) Uz dzīvības saglabāšanu orientētie pasākumi - konsultācijas pirms mākslīgo abortu veikšanas (ginekologs, kā arī psihologs, sociālais darbinieks un jurists (pēc vajadzības)), lai sieviete pieņemtu informētu un izsvērtu lēmumu. Nepieciešams nodrošināt sievietes ar informāciju par pieejamajiem atbalsta pasākumiem, ja grūtniecība uzskatāma par krīzes grūtniecību (sociālpjhologisku vai finansiālu iemeslu dēļ), kā skaidrot iespējamās fizioloģiskās/emocionālās aborta sekas;
- 11) Nemot vērā ģimenes strīdu mediācijas komplekso dabu, speciāli neizcelt vardarbības komponenti attiecībās, un atstāt to profesionālu mediatoru izlemšanai. LM norāda, ka, kopš uzsākta vardarbības

- gadījumos iesaistīto personu nošķiršana, par 30% samazinājies sadzīves vardarbības rezultātā bojā gājušo skaits. Mediācija būtu iespējama tad, ja jau bijusi rehabilitācija;
- 12) Tēvu kvota ieviešama no 2018. gada pēc brīvprātīgas izvēles principa;
- 13) FM norāda, ka vairāki no ziņojumā iekļautajiem pasākumiem ir ar būtisko fiskālo ietekmi un ir nepieciešami papildus detalizēti to aprēķini.

DLC nolemj:

- 1.1. DLC atbalsta GVP aprēķinu sistēmas maiņu priekšlikumu, deleģē I.Parādnieku pārrunāt šo jautājumu ar nevalstisko sektoru, piemēram, Māmiņuklubs.lv, mammāmuntētiem.lv utml. un uzklausīt iespējamos priekšlikumus;
- 1.2. DLC atbalsta GVP izmaksu arī profesionālajās izglītības iestādēs studējošajiem, izsverot GVP un saņemamās stipendijas līdzsvarošanu;
- 1.3. Atbalstīt priekšlaicīgas pensionēšanās iespēju daudzbērnu ģimeņu vecākiem, ziņojumā iekļaujot atrunu par LM un FM iebildumiem;
- 1.4. Priekšlikums par Goda ģimenes sertifikātu izstrādājams detalizētāk, nosakot skaidrus kritērijus, iekļaujot arī audžuģimenes;
- 1.5. Ģimenes atbalsta politikas efektivitātes pētījuma ietvaros izvērtēt 3+ Goda ģimeņu kartes programmas funkcionēšanu, definēt skaidrākus kritērijus tās saņemšanai;
- 1.6. Ziņojumā bērnu zobārstniecībai paredzēt finansējumu 2018. gadā 6,55 miljonu eiro apmērā;
- 1.7. VM sniegt atbalstu DLC ziņojuma precizēšanā, iesniedzot detalizētus pasākumu aprakstus un to aprēķinātās izmaksas;
- 1.8. VM aprēķināt izmaksas par papildus konsultācijām pirms mākslīgā aborta veikšanas (ginekologa laiks, kas veltīts sievietes informēšanai, t. sk. arī aborta iespējamās sekas);
- 1.9. DLC neiebilst pret mediācijas tvēruma paplašināšanu (t.i. ģimenes locekļu, ne tikai pāra mediāciju), individuālo izšķiršanos atstājot profesionāla mediatora ziņā, vienlaicīgi dzēšot sadaļu par mediāciju ar vardarbību saistītu konfliktu gadījumos.
- 1.10. Rosināt stiprināt stabilas ģimenes, ieviešot tēva kvotu, par kuras izmantošanu katras ģimene individuāli izlemj.

2. CITI JAUTĀJUMI

(Imants Parādnieks)

I.Parādnieks informē, ka Demogrāfijas lietu padomes sanāksme plānotā š.g. augusta otrajā nedēļā, indikatīvi laikā no 2017. gada 7.–13. augustam.

DLC nolemj:

- 2.1. DLC dalībniekiem iesūtīt lūgto informāciju Sekretariātam iespējami īsā laikā, lai nodrošinātu savlaicīgu ziņojuma precizēšanu iesniegšanai LM un Demogrāfijas lietu padomei.

Sēdi slēdz plkst. 16.50

Sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” vadītājs

I. Parādnieks

Sagatavoja:

D. Valte-Rancāne, 67082975

PKC Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante

dace.valte@pkc.mk.gov.lv